

Áldások árja

Lovász Irén új lemeze: a Gyógyító hang

Lovász Irén
(fotó: Cseke Csilla)

„A valódi ünnep: az idő és az öröklét érintkezése.” Pilinszky sora jutott eszembe, amikor meghallgattam Lovász Irén *Gyógyító hang* című, tavaly megjelent és októberben a Müpában bemutatott lemezét. A léleksimogató énekek a jelenben szólnak, de megidéznek messzi múltunkat is. Mintha megfoghatnánk őseink, ősanyáink kezét, velük érezve, sírva, nevetve. Pilinszkyvel folytatva: „Minden művészet: világmodell. Az »egésről« készült híradás.” Abban a „világmodellben”, amit Lovász Irén idevarázsol nekünk, fájdalmainkkal és sebeinkkel együtt is elfogad és befogad bennünket a szűkebb és tágabb emberi közösségünk, magához ölel az anyatermészet, óv és vigasztal, irányt mutat az isteni szféra. A varázsenekeket, áldásokat, imádságokat, köszöntőket, jókívánságmondó dalokat, melyek mind-mind erősítenek bennünket testben és lélekben, a Kossuth-díjas előadóművész válogatta négyrészes lemezsorozata, a *Gyógyító hangok* kiteljesítéséhez. Az első korong, az *Égi hang* 2006-ban, a második, a *Belső hang* egy évvel később jelent meg, egy évtizeddel később jött a harmadik lemez, a *Női hang*, most pedig a *Gyógyító hang*, mely új megfogalmazásban az előző három lemeztől is idéz néhány dalt, ezáltal is egységet teremtve.

Néprajzkutatóként (aki a szakrális kommunikációról írt – ma már egyetemi tankönyvként használt – doktori disszertációt) Lovász Irén jegyzi a gondolatgazdag bevezetőt is, *Hang, test, lélek, hagyomány...* címmel, a népdaléneklés gyógyító szerepét megvilágítva. Ebben használja az „önellátó varázslat” kifejezést. Egyszer adjuk, másszor kapjuk a köszöntéseket – ez is a prevenció egy fajtája. Szándék kérdése, hogy boldogságot, harmóniát igyekszünk-e egymásra sugározni, vagy feszültséget okozunk egymásnak. A lemez azt a vágyat kelti fel, hogy vigyük tovább eleink gyönyörű, segítő szokását, és kívánjunk egymásnak áldást, békességet, egészséget, bőséget.

Lovász Irén több évtizedes előadói pályájának ez a CD – mely a 17. a sorban az 1995-ben sok elismerést hozó *Világfa* óta – az egyik csúcsteljesítménye. Ahogy énekel, azzal egyszerre fejezi ki a legmélyebb emberi érzelmeket és valamiféle földöntúli tisztaságot, transzcendenciát.

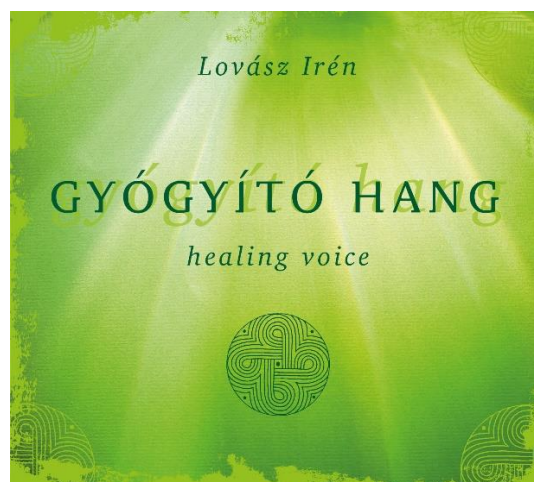
Partnerei is a legkiválóbb muzsikusok, javarészt olyanok, akikkel régóta dolgozik: Lukács Miklós (cimbalom), Lantos Zoltán (hegedű), Horváth Kornél (ütőhangszerek), Mizsei Zoltán (ének, billentyű), Agoston Béla (basszusklarinét, szaxofon) és mások. Mindannyian gazdag fantáziával, érzékenyen járulnak hozzá ahhoz, hogy e dalok hitelesen, ugyanakkor egyéni módon szólaljanak meg. Néhány dal előadásában a még igen fiatal, de már látványos sikereket arató énekesnő, Déva, azaz Takács Dorina társul az általa csodált főszereplőhöz. Kettejük hangja – két generációt képviselve – ígéző szépséggel és természetességgel fonja körül egymást.

A lemez 15 énekének eredetét Lovász Irén honlapjáról tudjuk meg: a feldolgozások alapját többek között Zala-megyei népi imádság, gyimesi csángó ráolvasó, moldvai csángó, erdélyi, alföldi, Észak-dunántúli, felvidéki népdalok adják; több számnak mind a szövege, mind a zenéje az énekesnőtől való. Az utolsó előtti szám a *Boldogasszony anyánk* kezdetű régi himnuszunk megkapóan szép, új feldolgozása. Mindezt kiegészíti egy több mint 10 perces „hanglétra”. Lovász Irén régóta tart „dalolóköroket”, ilyenkor népdalokat tanít, és mesél az azokhoz kapcsolódó népszokásokról. Az általa alkalmazott „hanglétra” egyfajta belső masszázis, mely segít lelki, érzelmi stabilitást teremteni. E hangskála a lemezen művészi köntösben jelenik meg, terápiás és esztétikai célokat is megvalósítva. A „hanglétra” elején a művész által írt *Mantra* hangzik el, és ahogyan Weöres Sándor sorai („Alattad a föld, fölötted az ég, benned a létra”), ez is megnyugtató módon helyez el bennünket, embereket a világban: „Földanya lábam alatt, Égapa fejem fölött, Én magam a tengely, Én magam a tengely. Gyökereim erősen, gyökereim biztosan Tartanak a szélben, Tartanak a szélben.”

A *Gyógyító hang* CD borítóján a Magyar Zeneterápiás Egyesület ajánlása is szerepel. Igazi kincs ez a lemez: azon túl, hogy elsőrangú zenei produkció, azt adja, amire zavarossá és bizonytalaná tett jelenünkben sóvárogva vágyunk: segít harmóniába kerülni önmagunkkal és a világgal.

Solymosi Tari Emőke

A CD-recenzió először a *Gramofon* című folyóirat 2023 téli számának 57. oldalán jelent meg.

Lovász Irén: Gyógyító hang (Gyógyító hangok – IV.) SVCD07, SIREN VOICES 2023.